

MODERN SVENSKA

201 24/10-73

Funderar ni på språkriktighetsproblem? Vår spalt Modern svenska be-

handlar språkfrågor av allmänt intresse, som besvaras av professor Carl-Eric Thors. Sänd in frågor till Dagboken som vidarebetordrar dem till språkvetaren.

1. En insändare frågar om innebörden av *stad* i bibelcitatet "Vi hava här ingen varaktig stad". — Citatet är hämtat ur Hebréerbrevet 13:14. *Stad* betyder där faktiskt "stad", "kaupunki"; grundtexten har ordet *pólis*. Jag förstår insändarens tveksamhet beträffande ordets betydelse. *Stad* betydde nämligen i gammal svenska "ställe", "plats". Den betydelsen har vi t.ex. i uttrycket *var och en i sin stad* "envar för sin del", som kommer från Bibeln 1703. Efesierbrevet 5:33. *Stad* "ställe" ingår också i sammansättningen *bostad*. Till slut må nämnas, att den nu gängse betydelsen hos *stad* kommer från medeltidens plattyska hanseatspråk.

2. En frågeställare undrar: "Hur bör man uttala pronomenet *de* och artikeln/ pronomenet *det*?" — Den frågande påpekar att många redaktörer och nyhetsläsare i radion uttalar *de* som "de" (med långt *e*) och *det* som "det" eller "de". Frågeställaren själv uttalar *de* som "di", med långt *i*.

Frågan om uttalet av pronomenet *de* är som känt besvärlig och har behandlats tidigare i denna spalt. Uttalet "di" är som känt mycket

vanligt hos oss, i Sverige börjar det kännas dialektalt (i värdat språk har det sin starkaste ställning i Sydsverige, men det brukas av enstaka äldre personer t.ex. i Stockholm). *Dom* är allmänt i Sverige.

Vissa språkvårdare i Sverige rekommenderar uttalet *de* för "de" — det är ett sätt att kringgå konflikten mellan "di" och "dom". Jag tycker att uttalet *de* för pluralpronomenet kan lämpa sig i uppläsning av t.ex. nyhetstext. Valet mellan "di" och "dom" hos oss — när det är fråga om uppläsning — måste träffas med beaktande av att *di* sannolikt än så länge ter sig som mer värdat för de flesta lyssnare. Ordet *det* kan uttalas med eller utan *t*; för min del tycker jag formen med uttalet *t* bör brukas bara i mycket högljudda sammanhang.

201 24/10-73
Carl-Eric Thors